

Sander & Fils ‘ Orchideeënkonink strijkt neer te St-Andries ‘

Eind 19de eeuw opent de wereldvermaarde orchideeënkweker Frederic Sander een filiaal te St-Andries en hij bouwt er op korte tijd een indrukwekkende kwekerij met orchideeën, laurieren en azalea's op.

Henry Frederic Conrad Sander (1847- 1920), geboren te Bremen in Duitsland, verhuisde op zijn zestiende naar Engeland en huwde er met de welstellende Elisabeth Fearnley (dochter van een drukker van bankbriefjes). Na enkele jaren gewerkt te hebben bij de kwekerij James Carter & Co, ontmoette hij de Beierse ontdekkingsreiziger en botanicus Benedict Roezl (1823-1885) en werd zijn agent voor het Verenigd Koninkrijk. Een bloeiende en winstgevende samenwerking was geboren. Ondanks de hevige tegenstand van gevestigde orchideeënkwekers zoals James Veitch, Hugh Low en William Bul, slaagde hij er in het **grootste orchideeën bedrijf ter wereld** in de markt te zetten.

Door de explosieve markt besloot Sander zich, na een mislukt experiment in de Verenigde Staten, ook op het continent te vestigen. Hij kocht in Sint-Andries, net buiten de stad in de omgeving van de Torhoutse steenweg niet minder dan vijftig hectare grond aan. Hier op bouwde hij **250 serres**, waarvan de meeste voor de kweek van palmen, begonia's, azalea's, camelia's, dracanea's en laurier benut werden, maar een vijftigtal exclusief voor de teelt van orchideeën voorbehouden werden. Dankzij zijn driewintig gespecialiseerde orchideeënjagers beschikte Sander over een quasi onuitputtelijke voorraad nieuwe variëteiten, die hij reproduceerde en in grote hoeveelheden vanuit Brugge naar zijn internationale klanten verstuurde, waaronder o.a. de paus, talrijke koningshuizen, de president van de Verenigde Staten, de Rothschilds en nog tal van ander ‘ schoon’ volk.

Om ons een idee te vormen van de omvang van zijn handel is het misschien goed even stil te staan dat hij claimde van de *Dendrobium phalaenopsis* var. *schroederiana*, uit Nieuw Zeeland, meer dan 1 miljoen exemplaren geïmporteerd te hebben. De twee wereldoorlogen waren voor het bedrijf rampzalig, Sander nam de wijk naar het moederbedrijf in St-Albans. Toch hielden zoon en kleinzoon het vol tot het begin jaren zeventig. In 1957 ging het wereldvermaarde bedrijf in vereffening, maar Rodger Sander stichtte een nieuw (kleiner) bedrijf op dezelfde plaats tot hij in **1974** de activiteiten definitief diende stop te zetten.

De enige herinnering aan dit roemrijk verleden is de **Sanderlaan** en het **Frederick Sanderpark** te St-Andries.

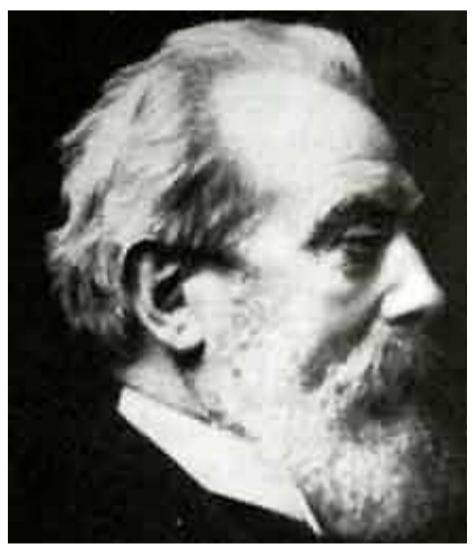
Eind 19de eeuw vestigde Frederick Conrad Sander een imposant hofbouwbedrijf te St-Andries met niet minder dan 250 serres, waarvan er 50 exclusief voor de orchideeënteelt waren voorbehouden. Op de locatie bevindt zich thans het Sanderkwartier en Sander Park, van de gebouwen bleef enkel de conciërgerie overeind, het huidige Olympia hotel. Documentatie J. Rau

Naast orchideeën ging Sander zich ook toeleggen op de kweek en verkoop van laurieren, azalea's, palmen e.a - Stadsarchief Brugge

Benedict Roezl (1823-1885) in Praag geboren botanicus, ontdekte niet minder dan 800 orchideeën.

Frederick Conrad Sander (1847-1920), bijgenaamd 'the orchid king'.

Links in beeld Frederick Conrad Sander in gesprek met Leopold II tijdens de hofbouwtenoonstelling van 1904. foto Joan Sander

Zicht op een orchideeënserre van horticultuur Sander en Zonen . Stadsarchief Brugge - www.beeldbankbrugge.be- verz. Brusselle - Traen.

Ook bij Sander ontbreekt de razend populaire Kentia palm niet . Stadsarchief Brugge-www.beeldbankbrugge.be- Brusselle-

Afbeeldingen uit de Reichenbachia, de beroemde orchideeënboeken van Sander die tot stand kwamen in samenwerking met H. Moon, zijn schoonzoon. Moon tekende voor de aquarellen en stond er op de orchideeën natuurgetrouw weer te geven, terwijl de meer commercieel ingestelde Sander best vond dat een ideaal beeld meer op zijn plaats was. Een exemplaar van dit prestigieuze boek (A1 formaat) werd door Sander aan de Brugse bibliotheek geschonken.